

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

EDMOND DE GONCOURT.

Famós escriptor francès
y estilista incomparable,
qual nom va per tot lo món
portat de la gloria en alas.
Sas novelas son miralls
hont brilla la vida humana
ab tota sa realitat
y ab un relléu admirable.

EXPOSICIÓ DE BELLAS ARTS.

I.

PINTURA.—SALA PRIMERA.

Ab lo catàlech á la má, qu' es un llibre groixut y de maneig difícil, tot ell plé de noms d' artistes, de títuls de quadros y de centenars y milers de pessetas, vaig llansarme l' altre dia á recórrer l' Exposició de Bellas Arts y empleant-hi tot lo sant dematí, no vaig passar de la primera sala. Aixó vol dir que á l' actual Exposició de Bellas Arts, per lo mateix que no hi ha cap obra de aquelles que fan época, son moltes las que reclaman l' honor de ser examinadas. Allá hont brilla 'l sol no lluhèn las estrellas. Lo sol no brilla á la Exposició; pero en cambi d' estrellas n' hi ha un aixám y algunas molt resplandents y de bon veure. Deixarém de parlar de las nebulosas, pera fixarnos en las que tenen llum propia y caràcter definit.

Y dit aixó, comensém: que 's fa tart.

* *

Ocupa la testera, al costat de la porta, un gran quadro del mestre Martí y Alsina. Li dich mestre, no pèl quadro precisament, que representa un episodi del Siti de Girona, sino per haver sigut lo professor més estimat y al mateix temps més afortunat de la generació jove dels pintors cataláns. De manera que 'l senyor Martí y Alsina es lo pare artistich de un gran número de pintors, l' avi de molts altres y 'l besavi de alguns joves. Aixó sols li dona dret á un carinyós respecte... pero 'l quadro *La companyia de Santa Bárbara* (hombre, ¡qué barbaridad!) descompost, amanerat y plé de figuras que totas posan, acreditada que també 'ls mestres s' equivocan. Lo quadro té aspecte de final d' acte. Per lo tant tirém teló.

A poca distancia brillan unas flors molt ostentosas de 'n Ricardo Martí, lo fill del Sr. Martí y Alsina y unas altres del Sr. Mota y Morales: més enllanet lo Santa Eularia de 'n Reynés, á qui molts anomenan *Layeta la florista*, y á continuació la vista 's detura celebrant la idea felis que resplandeix en lo quadro de Mariano Vayreda, *Quié tut*. Tot en ell reposa: la naturalesa, las parets del vell monestir, lo baylet jagut sobre un corcat sepulcre, lo remat dormitant á son entorn. L' assumpto va bè: en la execució 'ls intel·ligents hi troban alguns peros: hi ha cert encongiment y la llum apareix com atenuada.

En Soler de las Casas nos pregunta:—*¿Es un fossar?*—«Home, vosté dirá», estavam tentats á respóndreli; pero al veure una caixa inmensa que hi cabria 'l cos de la geganta, varem dirnos:—«Naturalment.» Pero més que 'l fossar y que la caixa, son de aplaudir en aquest quadro las montanyas del fondo y la paret de tanca, pintadas ab molta justesa. No 'ns agrada de molt tant lo quadro *Lo carbó de pedra*, del mateix autor.

Lo melancólich Urgell, nos impressiona com sempre ab sos hermosos crepúsculs *Orto* y *Ocaso*, dúas poesias sentidas fillas del seu temperament, que s' infiltran en l' ánima desde 'l primer instant. En Baixeras té en aquesta sala un bon número de quadros ben impresionats: lo *Pastor del Pirinéu*, *Mal temps*, *Fent mitja*, *De retorn*, impresions montanyesas que 'ns trasportan al Pirinéu, y 'l titulat *Recorts*, que 'ns fa sentir la salabró de la platja catalana y l' olor de quitrá.

En Baixeras es un de nostres pintors més característichs que troban sempre la nota armoniosa y exacta, aixís en los tipos, com en la naturalesa, com també en lo sentiment. En Laureano Barrau estudia avuy ab pertinacia y reproduheix ab gran fortuna los paissatjes y la gent de la montanya. Lo trivial del assumpto de *Dos braus*, compost de un pagés y un nen, no impideix que l' espectador se detinga una estona admirant aquella nota sana, vigorosa y verdadera; com lo quadro titulat *Tarde de tardor*, se distingeix per ser una reproducció felis de un aspecte de la naturalesa, en la estació que segueix al istiu.

¿Qué dirém dels retratos de 'n Cava? Es lo mestre en lo género. Y n' ha exposat una munió, alguns d' ells que recordan vagament l' istil dels millors mestres francesos del passat sigle. Lo de la reyna regent, ab tot y ser 'l més pretenciós, es 'l que 'ns fa menos felissos. Aquell fondo aparatós destruheix la nota de la naturalitat qu' es lo que nosaltres estimém més en aquest género de pintura.

El *Conde de Urgel*, de Tamburini, demostra per lo que respecta á la factura, la existencia de un pintor que domina 'l seu art; pero no 'ns diu res, no 'ns traslada á l' época que representa, y aquell comte de Urgell sent massa 'l modello, perque poguém persuadirnos de que siga una figura històrica.

En Graner busca las inspiracions en las tabernas y entre la gent del morro-fort. Lo que 'ns agrada més de sòn quadro titulat *La taberna*, es lo grupo del últim terme del costat esquerra. Las altres figuras soltas dels demés quadros, entre ellas lo borrarxo, tenen molt caràcter. Una 'n vaig sentir de molt bona davant del quadro número 252, titulat *Estudio*. Una senyora, després de contemplar la figura estafalaria y de consultar lo catàlech, digué:—«¿Estudio? ¡Y qué poch hi deu haver anat á estudi aquest fulano!»

Lo quadro titulat *Reposo*, de 'n Mas y Fontdevila, acreditant las condicions de hábil dibuixant y entés colorista del autor, no dona idea de repós: més aviat sembla que 'l riu s' emporta á aquella noya sobre una isla flotant.

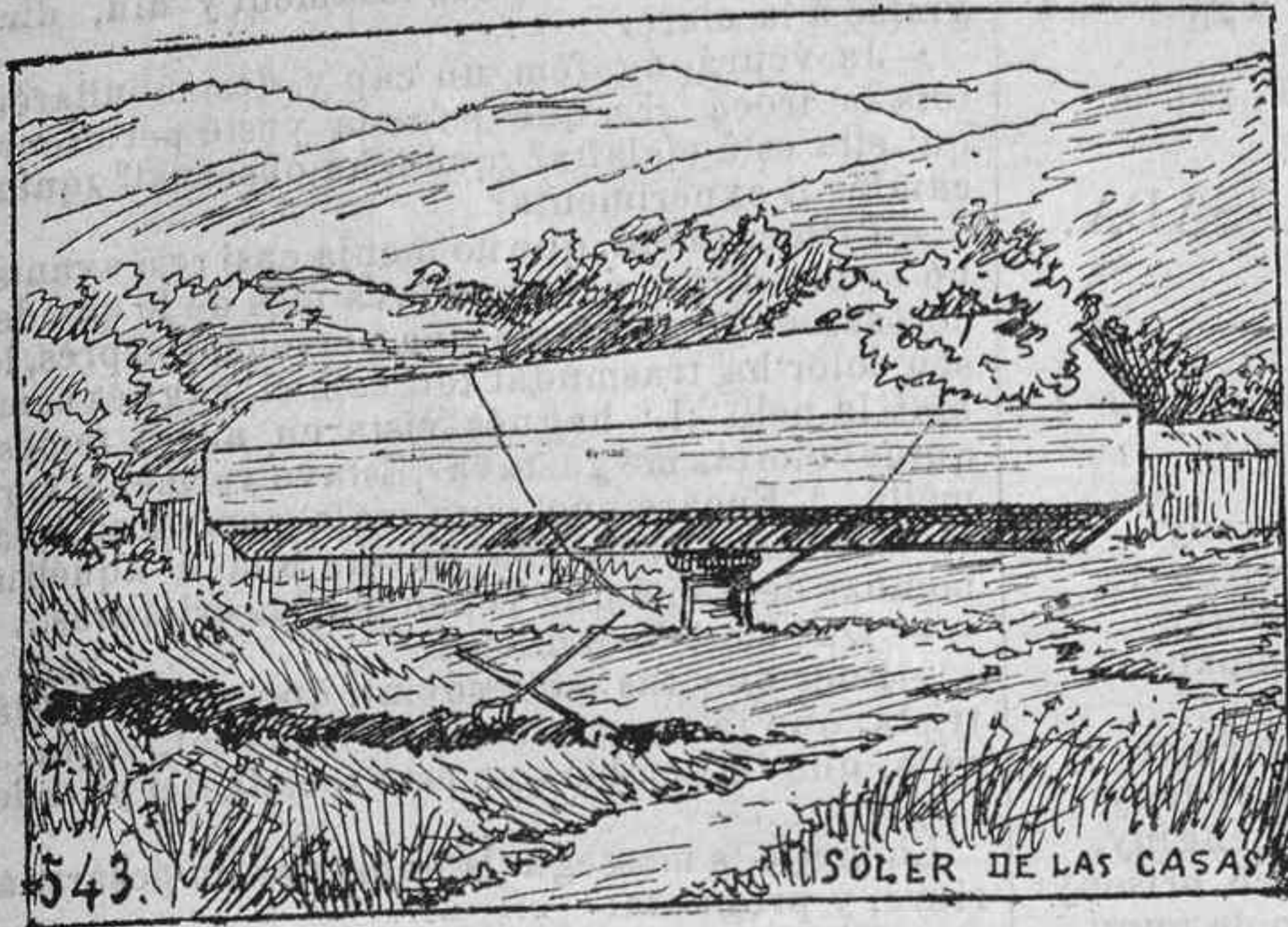
Un bonich bodegón de 'n Barnola y una marina lluminosa de 'n Quer, precedeixen al quadro de 'n Galofre, *Regreso de la vaqueria*, que reproduheix la silueta de uns vaquers andalusos, sobre un cel plé d' arrebols. Lo cel me sembla qu' está millor que la terra. Y 'l bonich quadro de 'n Feliu, *L' ascó del barri*, ja conegut y jutjat per haverse exposat á ca 'n Parés, tanca la llarga paret y 'ns dona dret á sortir un moment al cap de l' escala á fumarne un de paper.

* *

Tornemhi á ser.

La testera 'ns presenta una nota andalusa de 'n Garcia Rodriguez, ó siga un quadro titulat *Diciembre en Sevilla*... un desembre que sembla una primavera, tal es la llum de aquella terra privilegiada; la *Tarde*, del valenciá Vilar y Torres, un paissatge plé de detalls primorosos; dos quadrets de 'n Román Ribera, *La visita* y *Tambor flamenco*, de una factura fina y acabada, quadros de caballet en que l' autor s' excedeix pintant telas y pormenors riquíssims; ¡*Fué un artista!* trista nota de carrer recullida y reproduhida ab verdader talent y ab molt vigor per l' andalús Garcia Ramos, y l' *Argelina*, de 'n Tusquets, una de las notas més brillants de

EXPOSICIÓ DE PINTURA.—SALA 1.^a

SOLER DE LAS CASAS (543).—¿Qué s' ha mort la gegantesa?

aquesta sala, per la qualitat tant de las carns com de las robas de la figura.

Aném donant la volta y 'ns trobarem ab un paissatge fresch y humit de 'n Teixidor, que produheix un de aquells recòns tant hermosos de la riera de Sant Hilari; Cusachs nos mostra una de sas típicas escenas militars ab lo titul de *Bateria de montaña*: los artillers que surten de un viarany, es lo que més nos agrada de aquest quadro. Del mateix autor pot veure's més avall un *Ayudante de campo*, ó siga un caball al galop que se 'ns tira á sobre, *Alojamiento de tropas*, que ja 'l coneixíam y algunas escenas de la *Vida militar*, que no 'ns eran tampoch desconegudas. En lo retrato de una sèva cunyada, desplega 'l Sr. Cusachs envejables condicions de retratista. De manera que ja no tot son soldats: també sab fer donas guapas.

Casas apareix ab sa figura *Orando*, qu' es una nota molt realista; y com allà hont hi ha en Casas, tè de haverhi necessariament en Russinyol y vice-versa, véls'hi aquí que aquest, ab lo titul de *Laboratorio de la Galette*, 'ns presenta un tros de cuyna y un fondo de jardí de un dels establiments de París ahont s' hi va á fer una estona de platxeria. Sent l' obra de 'n Russinyol, no hi ha que dir si estarà plena d' ambient y de veritat.

En Pinós segueix las petjadas de 'n Baixeras y en Barrau, y sos *Fangadors* denotan un gran progrés: en aquest quadro se sent lo baf de la terra fangada. En Tomás Moragas, més qu' en son *Café Arabe*, que peca de rellepat y convencional, nos agrada en l' interior de la casa de pagés, si bé la trobém encare massa polida. La pastera, qu' es lo fragment més entés, es molt superior á la nena y al gos, que dónan titul al quadro. Lo valenciá Agrassot nos mostra una escena del seu país, tan miniaturada, que sembla que un se la miri ab los vidres petits de uns gemelos de teatro: en Daniel Hernández, un peruá, nos mostra un busto de dona y una pescadora veneciana, dos exemplars de la pintura bonica qu' están demanant lo cromó: en Bilbao, quatre notas de llum africana qu' enlluhernan; en Roig y Soler una nota de llum bar-

celonina, atrevida, que sembla talment del Africa, sent del Saló de Sant Joan; y en Ferrer y Miró una primorosa nena que baixa una escala y qual titul *Deber satisfecho*, confesso que no li arribat á compendre.

Llarga estona un se para contemplant lo quadro de Jiménez Aranda, *Lectura de una poesia satirica*. Prescindim de son colorit, no del tot simpálich, que no logra emperó atenuar poch ni molt l' efecte que produheix l' expressió de aquell rotllo de figuras admirablement dibuixadas y enriquidas cada una d' ellas ab diversitat de temperament. Es un quadro felicíssim, un' altra de las joyas de la sala.

L' *enterro pobre*, de Pellicer, es una nota que con mou per sa mateixa senzillés: lo *Taller de tapissos*, del valenciá Miralles, tè condicions molt apreciables: *Viendo la procesión*, del murciá

Alarcón, es digne també de ser contemplat, igual que 'l titulat *Oficiando*, de 'n Lorenzale. No acabém d' entendre 'l del Sr. Utrillo, *Fundació de la Seu de Barcelona*. Samuel dirá sens dupte al véure'l:—¡Qui ho havia de dir que de una creu de bastó n' havia de sortir una fatxada com la que jo hi pagat de la mèva butxaca! Y 'l bisbe D. Jaume, no sabent com explicar la cosa, dirá, com de costum:—¡Fumém... fumém!..

Ultima nota, y no n' hi consigno més, perque

EXPOSICIÓ DE PINTURA.—SALA 1.^a

REYNÉS (471).—*Layeta la florista*. Per la senmana de Passió van palmóns, tot l' any floretas, y aixís se guanya la vida la Layeta.

ja més no me n' hi caben: *Lectura*, de 'n Llimona. Una noya guapa, hermosa, ab lo rosari á la munyeca y llegint un devocionari ¿No es una viva llástima, Sr. Llimona, que 'ls capelláns s' aprofitin de uns tipets tan monos?

P. DEL O.

A UNA COQUETA... PASSADA.

SONET.

Sense encare teni 'l caixal del seny
t' ofería un amor, pur, sense engany,
pero molts te voltavan ab afany
y 'm vares doná un *no* ab posat farreny.

Aquell que molt abraça, poch estreny;
y al veure't ja del temps lo desengany,
coneix que ara 'm voldrias per company;
pero avuy te retorno 'l teu desdeny.

Qui vol renyir ab mi, per sempre riny,
que 'l gènit tinch més agre que un codony:
tinch ja 'l caixal del seny, veig ton enginy,
puig després de tants anys no soch brisony:
y si 'm vens ab paranys, de un cop de puny
t' etjego fins á Arenys ó encar més lluny.

P. TALLADAS..

A CAL METJE.

Quan arriba 'l seu torn, la malalta y sa mare
s' aixecan del banch ahont durant tres quarts d'
hora han estat esperant, y entran en lo despaig
del metje.

—¡Y donchs!— diu aquest, ab mecánica afabilitat:—¿qué tenim?

—Ja ho pot suposar—respón la mare ab molta vívesa:—quan una va á casa 'l metje, per res de bo deu anarhi.

—'M figuro que la malalta no será vosté...

—¿Una servidora? Gracias á Dèu, en ma vida hi tingut ni un dia de mal de cap. Es aquesta, que fa temps que no sé qué tè.

—¡Ah! ¿es la seva filla?—

Y al dir aixó, 'l galeno fixa la escrutadora mirada en la malalta.

Es una noya moreneta, d' uns dinou ó vint anys, bastant desenvolupada, y ademés de guapa, simpática. Se coneix que avants d' entrar devia estar pàlida; pero en aquells instants, siga per la turbació que l' acte li ocasiona, siga per altres causas distintas, una lleugera rojor matisa las sevas galtas, augmentant més y més los seus naturals atractius.

—¿De qué 's queixa?— fa 'l metje després de un ràpit y silenciós examen.

—Respón... sibeca... ¿que no sents qué 't diu aquest senyor?... Lo mateix fa quan jo li pregunt. Baixa 'l cap, los ulls li espurnejan, se cus los llabis... y ni ab ternals li puch arrencar una paraula. Escolta, noya, ¿qu' hem vingut á cal metje per contar las rejolas de terra ó qué? ¿Qué hi miras aquí sota la taula?...

—No la reganyi, que d' aixó no se 'n treu res. Ja 'ns ho dirá tot, veurá.

—¡Si, ja m' ho sembla! Si ha d' esperar qu' ella obri la boca, ja se 'n pot anar á donar un vol per la Rambla, porque n' hi ha per rato... Veyám... ¿vols ó no vols contestar á lo que 'l senyor te pregunta?... ¿Ho veu?... Sembla talment la Mare de Deu de la empenta... Ningú diria que sigui filla

mèva. Jo, més llesta qu' una pólvora, y ella tan...—

Lo metje somriu bondadosament y diu, dirigitse á la mare:

—Ja veurá, agafém un cap y desembullarém tota la troca. ¿En qué 's funda vosté per creure qu' ella está malalta? ¿qué li ha observat? ¿quins cambis li experimenta?

—Primerament, que no menja casi res: avants, no es per dirho, pero menjava més de lo que decorosament li pertoca á una persona. Després, lo seu color ha trasmudat tot, com si hagués canbiat la pell. ¡L' hagués vista en altres temps, quins coloretts me gastava! ¡Estava vermella, vermella...! Encare que siga mala comparació, la seva fesomia semblava llavors una d' aquelles bombas de goma que venen per las criaturas...

—¿Qué més? Vaji dihent.

—Pues que tus molt sovint, que sempre está trista, que fa unas ulleras del botavant, y que... vaja, que 'm sembla que está tocada del pit ó de la perdiu...—

Lo metje 's mossega 'ls llabis per no posarse á riure, y pregunta:

—¿Quánt temps fa que succeheix tot aixó?

—Uns... ja veurá... miri, uns tres ó quatre mesos.

—¿Traballa la noya?

—Si, senyor: es capsera. Ja vaig dirho á la seva mestressa:—¿No me li fa fer pas cap feyna fatigosa que li pugui danyar la caixa? Y 'm va respondre que no.

—¿Es dir que traballa fora de casa?

—¡Y donchs!

—¿Y no l' acompanya vosté ni ningú de la familia quan va ó ve del treball?

—¡Aquesta sí que fóra bona! ¿que vol dir que no es prou gran per anar sola pèls carrers?

—Com á ser prou gran... potser hasta n' es massa. En fi, veurém: ¿vol fer lo favor de retirar-se ara vosté? Necessito examinar la noya á solas.

—¿Qué? ¿qué li vol fer?

—No tingui cuydado: quedis senzillament aquí al costat de la porta, y si passa res, aviat tornará á ser á dins. Se tracta d' escoltarli 'l pit ab

VISITA A LA EXPOSICIÓ DE BELLAS ARTS.

Está tot tan escampat,
que per estalviar camí
y veure totas las obras,
casi s' han de mirá així.

EXPOSICIO DE PINTURA.—SALA 1.^a

TAMBURINI (558).—Inoculació del virus rábich del Dr. Ferrán, á un pobre infelís mossegat de un gos.

una maquineta... que si hi ha algú al davant no va bè...

—Bueno, vosté ja es un seyyor d' enteniment. Ara no siguis esquerpa, ¿ho sents, tu?—

Dihent aixó, la mare abandona 'l despaig del metje y s' assenta altra vegada en lo banch del recibidor.

—¿Cóm deu ser aquesta maquineta?—pensa la bona dona, creuhant las mans y escoltant ab atenció per si la cridan.

Si en aquell moment fiqués lo cap en lo quarto del doctor, compendria que la tal maquineta no ha sigut sino una excusa per apartarla á n' ella.

Lo metje ha endavinat que la noya té un secret, y que la presencia de sa mare li impedeix confessarlo.

La conversa no dura gayre. Ab los antecedents que 'l doctor havia recullit avants, la qüestió resulta senzilla. Als cinch minuts de conferenciar, ja ha fet lo diagnóstich de la enfermetat.

—Senyora—diu alsant la veu perque la mare 'l senti:—ja pot entrar si es servida.

—¿Qué tal? ¿ha anat bè aixó de la maquineta?

—Admirablement—respón lo metje:—ara ja sé á qué atè-nirme.

—¿Qu' es cosa del pit, tan mateix?

—Exclusivament del pit... ó del cor. Pero no s' alarmi: jo li responch de la sèva curació.

—Corri, digui, ¿qué se li ha de fer?

—Ara li extendré la recepta: segueixi escrupulosament lo que li posi en aquest paper y veurá la sèva filla curada desseguida.—

Lo metje escriu algunas rat-

»fadrí sombreroer, agafi la sèva filla, pórtils in-
»mediatament á la parroquia y digui al rector
»que 'ls beneheixi. Es molt urgent.»

A. MARCH.

¿PER QUÉ?

Si una volta sols estavam
que ningú 'ns importunés,
me deyas y repetias:

—Tenim de casarnos prest.

EXPOSICIÓ DE PINTURA.—SALA 1.^a

MAS Y FONTDEVILA (342).

«De los gustos sin pecar
el mejor es el .....»

Y ara que ja fa molts dias
 tou desitj tens satisfet,
 no 't cansas de repetir-me:
 —Aixís may ho haguessim fet.

J. MALLOL.

LO CONSEQUENT.

Molt avants de que 'l Portal del Angel fòs lo qu' es avuy, es á dir, quan encare no era més que un carreró estret y faltat de la llum del dia, format per casas d' alta y baixa estructura, negras y antiquadas, foscas del interior y com enquistadas per forsa las unas al costat de las altrás, y ab las alas de teulada volant enfora, privant per aquest motiu que 'l sol s' internés fins al peu del carrer, vivia en aquell indret una familia, composta de marit y muller y dos fills, dedicada á la fabricació de géneros de punt, la qual, gracias á aquest treball, havia lograt una fortuna bastant respectable, ab tot y haver pujat de molt poca cosa.

L' amo era un home que en la seva joventut havia sigut *parrot*, marxant, correu d' espardeña, contrabandista y carlí de la guerra dels set anys. Després del abrás de Vergara va emigrar á Barcelona, impossibilitat de tornar al seu poble —que era Berga— per pòr de que 'ls seus paisáns lo traguessin d' allí á cops de pedra.

—Las grans ciutats—va dirse l' Andréu, que aixís s' anomenava—son com las llocas desitjosas de tenir pollets; posadas á covar, també escalfan ous de gallina, com d' india, com de colom. Donchs cap á Barcelona falta gent.

Pero arribar á la gran ciutat, jove, ab las máns á la butxaca y trobarse ab la boca oberta, sense diners, sense coneixensas, sense un tros de pá, va ser igual. Vint vegadas havia pujat la Rambla y l' havia baixada altres vint sense la més petita idea, sense 'l més petit camí, per no morir-se d' inanició avants de robar un pá, ó de cometre algún acte de pirateria, que li hauria repugnat en lo més fondo del ánima.

Al trobarse lo nostre héroe al Plá de la Boqueria, y mentres dava consols ab créus als seus badalls, un crit de ¡Andréu! va ressonar á sas orelles, y en tant una má barruera l' agafava per l' espatlla y 'l feya girar en rodó, per toparse cara á cara ab un company de guerrillas, ja que 'l qui aixís lo sorprenia no era altre que un *miquelet* d' aquella mateixa guerra, y per lo tant un enemich contemporáneo.

Girarse y trobarse ab un contrari que ell li havia salvat la vida com per miracle en lo foch d' Igualada, recordarse que era á Barcelona, pensar ab las Dressanas, y veurers deportat, va ser cosa de poch moments.

Arrugant lo front, arrodonint los ulls esparverat, pensant que anavan á tornarli mal per bè, y obrint la boca en forma de O, sense saber si allargar los brassos al seu protegit ó estirar las camas pera fugir de la seva presencia, aixís estava l' home, quan lo seu interlocutor va preguntarli:

—¿No 'm coneixes?

—No sè... 'm sembla...—va fer l' Andréu ab certa pòr y sense acabar.

—Lo qu' es jo no t' olvidaré may més, y m' alegro moltíssim d' haverte trobat, perque ara podré darte las gracias, ja que las pressas d' aquell desgraciat dia van privarme de ferho.

—¡Ah!—va exclamar lo carlí en un esclat franch

y alegre, al compendre que no hi havia perill de franquejar-se ab una persona agrahida que li devia la existencia, tota vegada que ell havia privat de que 'l fusellessen, amagantlo dintre de unas garberas ferit é impossibilitat de fugir.—
 ¿Tú ets l' Enrich Parcerissa?

—Y tú l' Andréu Rocamora.—

Abrassantse 'ls dos amichs varen confondre's en un, y mentres los ulls del Andréu llensavan llágrimas de tristesa, per las circunstancias que 'l rodejavan, los del Enrich eran torrents de alegria, que aixís podian ser fills de l' abundancia com de la satisfacció de tornar á trobar á sòn antich salvador.

Los oferiments reiterats del Enrich, van ser causa de que l' Andréu anés á dinar á casa seva, aturrullantlo pèl camí ab demostracions d' alegria, ab novas abbrassadas, y ab repetidas preguntas de «¿ets casat?», «¿vius aquí?», «¿tens colocació?»

—¡Uy!...—va fer l' Andréu—ni tinch colocació, ni visch aquí, ni tinch un pá á la post, ni sòch casat.—

Del dinar á casa de l' Enrich ne va venir lo sopar, y del sopar lo dormir, y de l' estada de un dia l' estada de déu, fins que 'l carlí va viure materialment ab la familia del miquelet.

Un dia 'ls dos amichs se passejavan agafats pèl brás, y l' Andréu, després de fer grans esforços, va dir á cau d' orella al seu company:

—¿Sabs que la téva germana m' agrada molt?

—¡Psè!—va fer l' Enrich com volguent dir: «prou»; després de un rato de silenci, va afegir:

—¿Coneixes los géneros?

L' Andréu se 'l mirá fixo com extranyat de la pregunta, y va respondre ab certa ironia:

—¿Y qué tè que veure lo de agradarme la téva germana ab coneixer los panyos?

—Tè que veure, que aixís com ella t' agrada á tú, tú no desagrades á n' ella, y com ja sabs que á casa 'ns dediquèm als teixits, si tu hi fosses més ó menos entés, fins tindriam un goig en que t' hi casessis, per las conseqüencias que aixó t' podria reportar.

Aquesta contestació del Enrich va caure sobre l' Andréu com aygua bullenta, particularment aquella part en que manifestava simpatisar ab ell la germana del amich. ¿Agradar á l' Antonia? No s' ho podia acabar.

Quan al tornar á casa, l' Enrich va posar al corrent á la seva familia del enamorament del seu amich, tots van picar de máns menos l' Antonieta y l' Andréu, que, mitj vergonyosos, se tapavan la cara ab lo pany de las estovallas. ¿Y qui havia de negar á l' Andréu una satisfacció filla de una mútua simpatia? ¿Los pares de la noya podian regatejarli la filla, després d' haverlos 'hi salvat lo fill? ¿La noya podia negarli 'l carinyo, després d' haver lliurat de una mort segura al seu germá?

No era possible, y per lo tant lo casament va concertarse, ab l' única condició de que l' Andréu havia d' estudiar prácticament l' industria dels teixits, á fi de que pogués establirse per ell ab los diners de la noya, sent aixís més decorós pèl fabricant donar la seva filla á un pelacanyas en forma d' *amo d' establiment*.

Mitj any va treballar l' Andréu ab aquell afany propi del qui pensa en casarse, aflaquintse per moments, y esperant també per moments l' hora desitjada, cosa que van anticipar los pares de la noya, creyentse que si no corrian, no hi serian á temps.

EXPOSICIO DE PINTURA.—SALA 1.^a

B. GALOPFRE (214).—Una ronda de la Tabacalera.

EXPOSICIO DE PINTURA.—SALA 1.^a

Un dia 'l Sr. Pau —que aixís s' anomenava 'l sogre — va cridar l' Andréu á solas, y va dirli: —¿Tant te deuria fer casarte are com d' aquí á un any, veritat?

—Si no fòs per aixó—va dir lo jove tot fent anar lo dit gros y l' indice, com volguent dir: ¿y dnersi?

—No t' apuris—respongué 'l senyor Pau.—Al portal del Angel hi ha un fabricant de géneros de punt que 's desfá del establiment, y si á tú t' agradés...

—M' es igual.

—Donchstè, aquí tens mil cinchcents duros que val; lo compras, y per Pasqua 't casas ab l' Antonia.

La sensació que va experimentar lo carlí al cáureli á la mà aquell paquet de diners, va ser tan gran, que fins va semblarli que la seva persona anava á rodar per terra.

UTRILLO (597).—Fundació de la Catedral de Barcelona.

«Ja aleshores un progenitor del gran Samuel, de la tribu de Roboám, decantava l' ullera á un e altre indret pera veure ahont se trobarien lo carrer del Bisbe é les cases dels Canonjes...»

(Crónica del Capiscol capiscolat.)

Pocas horas després tornava 'l gen-dre ab una escriptura sota 'l bras, firmada de notari, pero ja no era aquell senzill Andréu de avants, sino don Andréu Rocamora, successor de Tornamira.

Pasava aixó á principis de Quaresma, y com lo casament estava senyalat per Pasqua, no calia adormirse, ja ques' havian de tramitar los papers, havian d' emblanquinar-se las dugas casas, havian de tirarse las amonestacions, tot lo qual va ferse matemàticament sense estorbs, sense engúnias ni molestias de cap classe.

No més faltavan déu ó dotze dias per la festa, quan al nuvi li péga l' acudit d' anar á Montserrat, com tenian per costum tots los nuvis d' aquella época.

—Está bè, vès á Montserrat — van dirli 'ls sogres.

—Oh, es que voldria aprofitar los tres dias en-
quibinthe las dugas festas de Pascua.

—Aprofitalas.

—Me casaré en divendres.

—Cásat en divendres.

—Arreglat.—

Dóna ordres per fer la festa al divendres, y
avisa al fondista porque ho tingui tot amanit per
aquell dia.

A las vuit del demati de un divendres de Qua-
resma del any 43, las campanas de la parroquial
de Sant Pere repicavan alegroyas, mentres á la
porta de la iglesia un numerós grupo de perso-
nas felicitavan á l' Andréu y l' Antonieta, héroes
d' aquella festa.

Desd' allí van trasladarse á la fonda, seguits
de tota una réqua de convidats, que 'l fondista
ab cara riallera va acomodar en un departament
preparat al objecte, entretenintse 'ls concurrents
fent broma, per esperar l' hora del *gaudeamus*.

A las dotze en punt se servia l' arrós als con-
vidats; anaren apareixent los demés entrants,
y... ¡oh sorpresa! Quan ja tothom estava tip, apa-
regueren los pollastres rostits, y fins llavoras
ningú va recordarse que era divendres de Qua-
resma, y per lo tant, ¡dia de magre!

Las senyoras van escupir lo que tenian á la
boca, los homes van quedar ab lo brás alsat y ab
la forquilla á un través de dit de la boca, y la so-
gra del Andréu, ab un osset atravessat á la gor-
ja, estussegant, y ab la cara congestionada pèls
esforsos, ab los brassos estirats com demanant
ausili, pero cridant ab tota la forsa dels seus pul-
móns:

—¡Fondista! ¡Fondista!!

—¿Qué mana?—va fer l' interpelat.

—¿Que no sabéu què som avuy?

—Prou; divendres.

—¿Donchs per qué 'ns serviu de gras?

—¡Ah! porque aixis m' ho han manat—contestá
'l beco estirant lo bras y senyalant al nuvi.

—¿Tú?—van dir tots los circumstants.

—¿Tú?—va repetir lo Sr. Pau.—¿Tú que has
fet la guerra ab los carlins? ¿Tú que sempre vas
á missa? ¿Tú que has intervingut sempre ab lo
clero? ¿Tú que vols ser tan sant y tan bó? ¿qui
t' ho ha ensenyat?

—¿Vol saberho?

—¡Sí!

—Donchs... los capelláns.

Si l' any á que 's refereix lo principi d' aquest
qüento, vostés haguessin passat pèl Portal del
Angel, en una d' aquellas botigas baixas de por-
tal hi haurian vist recolzat un home, roig de ca-
ra, ab lo nas carregat ab unas ulleras que recor-
davan las de Goya, ab la clenxa partida á la
dreta, y dos grans xavos cargolats sobre las ore-
llas, en cos de camisa, y llegint lo *Brusi*; en aquell
home haurian reconegut al Andréu, l' antich car-
lí de la guerra dels set anys, l' improvisat fabri-
cant de samarretas y tricots, lo menestral més
ditxós y més creyent del Plá de Barcelona, proto-
tipo dels teixidors d' aquells temps, y primer im-
portador á Espanya de aquells mitjons de tres pa-
rells una pesseta.

ARNAU.

¡VEURÁ...!

Vehineta agraciada,
maca com un pom de flors,

escolti dugas paraulas;
¡li demano per favor!
Es vosté vehina mèva,
ja fa un mes, ó bèn aprop;
donchs bè: des' que la vaig veure,
que no he fet res més de bó.
Y 's comprén; vosté es molt caya,
y com sempre está al balcó,
naturalment, en veyentla
ja perdo de vista 'l món.
En lloch del llibre Diari,
agafo 'l llibre Major;
en compte de sumar, resto;
en lloch d' un hu, faig un dos;
si haig de partir, multiplico;
y en fi... que vosté 'm tè boig,
y si acás remey no hi posa,
aniré á pará á Sant Boy.

Per lo tant, vehina hermosa,
ó no surt més al balcó,
ó bè digui que m' estima
y 'ns casém dintre de poch.
Si ho fém aixis, ¡ay, vehina!
ja veurá com altre cop
tornaré á fer bè las sumas
y las multiplicacions!

JAPET DE L' ORGA.

LA PROFESSÓ.

—Home, vosté que tot ho sab; tinch de ferli una
pila de preguntas...

—Mentres no 'm pregunti quin número ha de
treure la primera de Madrid en lo sorteig que vé,
estich á la sèva disposició; digui.

—¿Creuria que cada any veig la professó de
Corpus y may l' he poguda entendre? 'M miro
tot lo que va passant pèl méu davant, medito,
reflexiono... pero per més que 'm trencó 'l cap,
no acabo de compendre lo que alló significa.

—Pues es lo més elar y senzill del mon: la pro-
fessó representa 'l desfile de la humanitat, la
sintesis de la vida... y la qüestió social.

—¡Diantrel! ¿tot aixó?... A veure ¿qué venen á
representar las trampas?

—Lo que la mateixa paraula indica: que en lo
mon tot son trampas y que las trampas van al
davant de tot.

—Y la ginesta que la gent tira ¿qué vol dir?

—Es lo símbol del or, lo vil metall que serveix
pera pagar als tramposos y recompensar la sèva
feyna.

—¿Qué signifcan los nanos? ¿perqué tenen un
cap tan gros?

—Per venir á demostrar que 'ls petits y débils
no passen sino tragerias, de las quals ne surten
sempre ab un cap com uns tres quartáns.

—¿Y 'ls gegants? ¿qué representan?

—Que las classes altas, mentres siga brillar y
exhibirse, fan qualsevol paper.

—¿Cóm es que ballan quan lo camálich se 'ls
posa á sota?

—Per donar á compendre que, fins als més
elevats y poderosos, quan lo poble s' hi empe-
nya, 'ls fa ballar.

—¿Qué vol dir tota aquella récu de pendóns
que segueix als gegants?

—No vol dir res.

—Y donchs ¿per qué van á la professó?

—Perque 'l públich, veyent aquells pendóns
comensi á acostumars'hi y no s' extranyi des-

A FORA Y A DINS. (Dibuixos de Nicanor Vázquez.)

—¡Ves aquí dalt, qui 's recorda del socialisme ni de las vuyt horas!...

—¡Lo treball es la primera virtut!... De fixo que aquesta máxima va inventarla un que no feya res en tot lo dia...

—¡Quina diferencia de las pesqueras que fem nosaltres á las que fa 'l Banch d' Espanya sense cansarse gens!

près de veure molts pendons d'altra mena que figuren en la comitiva.

—Ara ve una de las cosas que més me sorprenden.

—¿Quina es?

—Verificantse las professons de dia y ab bona claror ¿cóm es que tots los concurrents portan ciri, atxa ó blandó de cera?

—¡Pues si es més clar que l'aygua! La cera significa que la vida no es altra cosa que una gran encerada. Los de darrera enceran als de davant, aquests enceran als anteriors y aixís encerantse, encerantse, va marxant la professó.

—¿Per qué llepan carmetlos las criaturas que hi van?

—Per demostrar qu' en lo mon, de petits, ja pensèm en llepar alguna cosa. En la professó los nens llepan carmetlos, los mitjans llepan als grossos porque 'ls protegeixin y aquests, encare que la gent no ho veji, llepan bonas posicions, sustanciosos empleos y productivas gangas.

—Bueno, aixó va acabantse: ¿qué vol dir aquella carrossa que sol anarhi al darrera?

—Que si en lo curs de las professons no 'ns aixafan las tartanas y las jardineras, may hi faltan carrossas per mirar si poden fer alguna desgracia.

—Y 'l piquet de soldats que tanca la marxa, ¿qué representa?

—Que aquí, com á tot arréu, la forsa es la darrera rahó. Y ademés, com acabament, los soldats sempre hi van bè.

—¿Per qué?

—Perque en tots los espectacles, per final s'ha de buscar una cosa que fassi tropa.

MATÍAS BONAFÉ.

LOS NOSTRES TABERNERS.

Afegint aygua á las bôtas,
molt content y satisfet,
fa tres dias que cantava
ab veu dolça un taberner:

—Molts van sè 'ls que feren festa
d'aquest mes lo jorn primer,
pro 'l qu' es jo, lo expressat dia,
fou quan vaig treballar més.

C. H. CHIQUITO.

ROMEA.

No més treballa 'l diumenje, entretenintse ab produccions, com *Treinta años ó la vida del jugador* y *Guzmán el Bueno*.

Y encare sembla que las funcions dominicals durarán sols lo que duri 'l corrent mes, porque com cada istiu, la calor portará á la companyia á pendre 'ls ayres de fora.

Y després tornarà 'l setembre... Pero no siguem impacients y despedimnos de *Romea* y demás teatros enclavats en lo casco antich, fins que haja passat l'estiu.

TIVOLI.

Benefici de 'n Bosch ab *Robinson Crusse*, sarsuela vella pero de tan vella casi nova per molts espectadors, la qual tingué bon desempenyo, y sigué molt aplaudida. Lo Sr. Palmada cantá ab lo beneficiat lo duo de *De Madrid á Paris*.

A continuació, benefici del mestre Pérez Cabrero, y com á gran novetat estreno de la banda catalana de cornetas. ¿S'han acabat las cornetas femeninas del *Eldorado*? Donchs ara han comensat al *Tivoli*. ¿Vestian las del *Eldorado* de quintos? Las del *Tivoli* vesteixen de voluntari d'África. ¿Preñian part aquellas en lo desempenyo de *El chaleco blanco*? Las del *Tivoli* prenen part en *La gran feria*, y aixís se nota que sent la cosa totalment igual en lo fondo, resulta completament distinta en la forma. En lo que se semblan las duas bandas es en los aplausos del públich que acut al *Tivoli* á veure cóm inflan las galtonas una porció de noyas macas.

Lo benefici del administrador del teatro senyor Molgosa, dedicat á sos companys de redacció del *Diari del Comers*, se veje molt concorregut, y 'l beneficiat sigué obsequiat ab molts regalos en mostra de las numerosas simpatias que disfruta.

Una obra nova: *Los Jimenez y los Fernandez*. Sense ser cap cosa de l'altre mon, sigué aplaudida y ha lograt aguantarse una porció de dias en lo cartell.

NOVEDATS.

S'hi ha estrenat una pessa castellana que porta 'l titul de *El poeta de afición*. Es original del Sr. Usua, y encare que té algunas escenas una mica estiraganyadas, está versificada ab molta facilitat y tot sovint excita las riallas del públich.

*

**

La campanya de primavera está leri-leri.

Ja en Mario ha omplert las cantonadas ab grans cartelons, anunciant la próxima reaparició de la companyia que dirigeix, la qual ha sigut retorsada ab la Srta. D.ª Joana Martinez y 'ls primers actors D. Miquel Cepillo y D. Enrich Martinez Belenguer.

Obras novas que promet representar: *Los estacionarios*, *La vieja ley*, *El señor cura*, *Los bombones*, *El crimen de la calle de Leganitos*, *La duquesa de Altorra*, *Roberto el Diablo*, *Un hombre serio*, *La niña mimada*, *Las caretas de carne* y *La viuda del interfecto*.

La campanya promet ser molt animada. A lo menos per portarla á cap degudament, la companyia Mario se presenta molt ben provehida de municions.

Nosaltres desitjem que cap dels cartutxos que porta previnguts li fassa figa.

CATALUNYA.

Lo benefici de 'n Ruiz, consistent en una successió de gatadas, va durar dos dias. Es inútil dir que va proporcionar dos plens á curull. Entre gatada y gatada, 'l primer dia va estrenarse en aquest teatro lo proverbí de Martinez Pedrosa, *De gustos no hay nada escrito*, que tingué molt bon desempenyo. Després se procedí á la coronació del busto del beneficiat. Lo Sr. Ruiz desempenyá admirablement lo paper de busto.

Lo segón dia 's posá *La caza del oso*, substituint lo beneficiat á la Srta. Montes en lo paper de criada francesa. Lo Sr. Ruiz tingué la bona ocurrencia de vestirse per l'istil de aquells venedors de carametlos que van per la Rambla.

A final realisà un gran copo de regalos, alguns d'ells de molt valor.

* * *
La sarsuela *El mezon del sevillano*, lletra d' Estremera y música del mestre Estellés, es un retrocés á las obras líricas de capa y espasa. Creyém que més val aixó que 'l cultiu persistent del género flamench, del qual ja tothom ne comensa á estar plé fins á la nou del coll. L' obreta sigué rebuda ab aplauso.

* * *
S' han celebrat los beneficiis de las simpáticas tiples Sras. Fernani y Segovia. Tant l' una com l' altra sigueren objecte de extraordinaris aplausos, y reberen numerosos regalos dels seus admiradors.

* * *
Próximament inaugurarà una serie de funcions en aquest teatro la companyia del *Espanyol* de Madrit, que dirigeix D. Ricardo Calvo.

Una de las obras que posará en escena será *Un crítico incipiente*, de Echegaray, que sigué estrenada á Madrit ab un éxit tan extraordinari.

Veurém si Barcelona aquesta vegada estarà d' acort ab la coronada vila.

GAYARRE.

La nena Gorgé, diumenje va cantar á la tarde y va tornar á cantar á la nit.

Y després va donar lo seu benefici executant lo rondó de la *Sonámbula*.

Ho fa bè. ¡Pero es tan nena encare!... ¡Té una veu encare tan poch formada, que al véurela condemnada á un tal excés de treball, un no pot menos d' exclamar:— ¡Pobra criatura!

CALVO-VICO.

S' han acabat los dramas y dramóns, y han comensat las sarsuelas curtas per una companyia que dirigeix lo mestre González, de la qual forma part la Srta. Fernández.

No n' hi ha prou ab lo *Tivoli* y l' *Eldorado*.

No hi ha remey: sarsuelas curtas per variar.

CIRCO EQUESTRE.

Al número de artistas que tan crida l' atenció dels aficionats, s' hi ha agregat lo japonés Hor-Desh, que fa verdaderas inverossimilituts en la corda obliqua.

ENTRE L' ALCALDE Y 'LS GEGANTS.
DESPEDIDA.

—Los deixo ab remoltíssim sentiment, pero per xó no passin cap cuydado: si un día necessitan res de mí, cada vespre 'm veurán al *Eldorado*.

Lo Circo segueix la bona tradició que tant agrada als seus favoreixedors.

En lo Circo no passa una senmana sense debut ó sense una novetat ó altra.

De aixó se 'n diu saberne.

N. N. N.

¡CÁ, BARRET!

Noya, ab molt de sentiment,
he entrat en coneixement
d' una cosa que en ma vida
hauria de tu pensat,
per estar del tot renyida
ab lo tèu mistich posat.

Y no m' ho puch empassar,
francament, te parlo clar;
¡tu, la colegiala ideal,
tu, la pura casulana,
que la cosa més trivial
te posa com una grana!

¡Tu, que tan sòls anomenas
los sermóns y las novenas,
y que mostras tal esglay
á la més petita embrolla,
tu, qu' apar que no hakis may
trenca cap plat ni cap olla!

¡Tu! ¡quí m' ho havia de dir
lo cop que 'm vaig atrevir
á demanarte un petó,
y que 'm vares contestar
que primé, avants de fe alló,
te deixarias matar!

Ara entench perquè volias
casarte dintre pochos días,
com també perquè 't mostravas
tan senzilla, tan amable...
¡está clar, com que buscavas
un editor responsable!

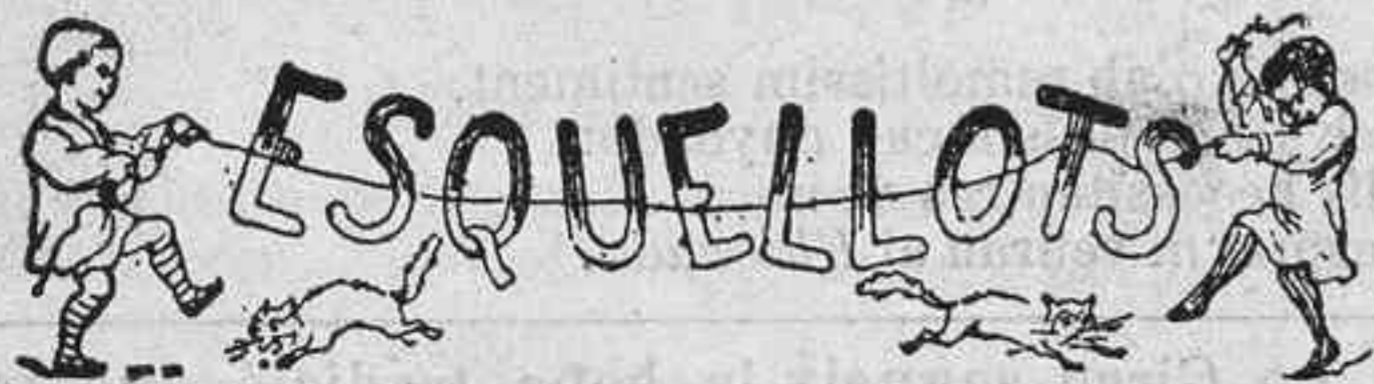
¿Jo casarme ab tu? ara hi corro;
mira, desd' avuy t' esborro
de la llista, y ab gran barra,
faig mofa á tòn semblant curro;
¿creus qu' á mi ningú m' amarra?
¡cá, barret, no soch tan burro!

Ja veus qu' aixó no es tot hu
ab alló en que estavas tu,
quan deyas á cada instant
ab tonta coqueteria,
que d' homes per casá n' hi han
més qu' un foch no 'n cremaria.

Ves, acossa al criminal,
qu' en que logris afronta 'l
bo es l' escarment que t' espera,
perque 'm sembla que al bergant
li pots bèn aná' al darrera
ab un fluviol sonant.

Pro deixant apart historias,
y atenant á las caborias
d' un estat tan compromés,
permet que 't supliqui si,
no havent pogut ser res més...
me vols deixá' ser padri.

PIRIPICHIO.

Sembla que 'l *Círcul Artístich* ha comés un gran crim, que al cap de vall li costará una mica car. Jo no sé si 's reunirá 'l Jurat: jo no sé, cas de reunir-se. si 'ls actuals individuos del *Círcul Artístich* s' escaparán de anar al pal ó á lo menos á presidi per tota la vida.

Si volen més informes, passin los ulls pèl Di-

luvi, de no sé quin día de la última senmana. No poden figurarse ab quina iracundia 's gira de cara contra 'l *Círcul Artístich*, y tot perque 'ls pintors y escultors que 'l componen, han acordat crear una societat, encaminada á facilitar l' adquisició de obras d' art, societat que per malament que anés, no acabaria may com *La Salvadora*. Jo 'ls ho asseguro.

* *

Diuhen los artistas:

«Se crea una secció, á la qual podrán pertanyer totas las personas que quan se verifiqui una Exposició satisfassan una ó més quotas de 50 pessetas.

»De la suma total, deduhit un 5 per cent per gastos de administració, se formarán lots de 250, 500, 1,000 y 1,500 pessetas en proporció á lo recaudat. Aquests lots se sortejarán, y 'ls favorecuts per la sort podrán elegir entre las obras exposadas »

¿Volen res més natural y més práctic?

* *

Donchs surt lo salvador *Diluvi* y diu que lo que tracta de realisar lo *Círcul Artístich*, no es una rifa, sino una rifada, adquirint unas quantas mil pessetas y entregant als favorecuts ab lo sorteig, una colla de morts.

Perque es de saber que al *Círcul Artístich* no hi ha cap pintor ni cap escultor que valgan la pena. L' Armet, en Baixeras, en Barrau, en Ramón Casas, en Cusachs, en Cusi, en Fabrés, los dos Galofres, en Graner, en Labarta, en Lorenzala, en Mas y Fontdevila, los dos germans Masriera, en Meiffren, en Pascó, en Pellicer, en Pinós, en Román Ribera, en Riquer, en Leopoldo Roca, en Roig y Soler, en Russinyol, en Soler de las Casas, en Tamburini, en Modest Urgell, en Vancells, en Cabrinetti y molts altres, son una colla de pinta-monas que no tenen such ni bruch ni sustancia.

Com tampoch son res, ni signifcan res, ni valen un pito, los escultors Atché, Alentorn, Campeny, Carbonell, Carcassó, Clarassó, Fuxá, Pagés, Reynés, Riera y Sala.

Ho diu lo *Diluvi*. . y punt y final.

* *

¡Ay, Senyor!

Y pensar que tota aquesta guerra insensata del *Diluvi* al *Círcul Artístich*, que tota aquesta sanya rencorosa, es quèstió senzillament de sis ralets cada més.

¿Se recordan de aquella tamborinada del sistema egipci? Donchs en aquello ocasió 'l *Círcul Artístich* va excluir lo *Diluvi* de la seva taula de lectura. Vels'hi aquí la gran culpa dels artistas que forman part de aquella respectable associació. Cada ral que s' estolvía 'l *Círcul Artístich*, li val rebre una garrotada de cego.

No va voler tenir tractes ab un periódich capás d' exercir lo sistema egipci, y ara aquest periódich li aplica 'l sistema gitano.

¡Qué s' hi ha de fer! ¡cosas del *Diluvi*!

Ha arribat dels Estats Units á Barcelona un gran cargament d' oli de cotó.

Don Cotó dels Estats Units tè la pretensió de unir-se en matrimoni ab donya Oliva de la Terra.

Com lo matrimoni es molt fácil que 's realisi, la lluna de mel se tornarà de fel.

Y aquesta, ab los seus corresponents estragos, tindrà efecte en l' estómach dels barcelonins.

Un remey casulá contra 'ls ulls de poll que recomana 'l *Figaro* de París.

Consisteix en treure la pell groixuda, cada matí al saltar del llit, y en humitejar l' ull de poll ab saliva dejuna

Ja veuhen si es senzill.

Jo crech que 'l tal remey serveix encare per alguna cosa més

Com per exemple per curarse de las picaduras venenosas de certs periódichs.

Lo recomaném eficazment al *Circul Artstich*. Sempre que 'l *Diluvi* 'l piqui, escupinada al canto.

Lo rellotje de la Catedral aquest dia anava completament desguitarrat.

Figúrinse que després de tocar un quart de una, va tornar á tocar las dotze; imagúinse que per allá las cinch, va tocar las duas, y poch rato després la una.

Un rellotje qu' en lloch de avansar, retrocedeix.

Ja no havia de ser rellotje de Catedral.

¡Reaccionari!...

Las carreras de caballs s' han celebrat últimament ab molt luxe entre la gent de upa, que creu que fa molt distingit aixó de divertir-se, acomodantse rigurosament á la moda inglesa.

La majoria del públich troba aquesta diversió

completament insulsa, y 's limita á anar á la Granvia á presenciari lo *desfile* dels carruatjes.

No obstant, las dos primeras carreras, de las tres que s' han donat, han tingut l' alicient del triunfo de una euga catalana, nomenada *Fadrineta*. ¡Entussiasméuvos catalanistas!

¡La *Fadrineta* encisera qu' en correr no tèt millor, si 'n tenia, si 'n tenia, si 'n tenia de aymadors!...

Una rival d' ella, una euga nomenada *Plum Pudding*, va pagar ab la vida la temeritat de ferli la competencia.

Un tassarro contra una tanca de fusta al corre cega y desesperada, una estella clavada al cos, un desangrament... y la mort, allá mateix, sobre 'l camp de batalla.

Diguém ab lo *Noticiero*:

«Al empezar esta carrera *ha pasado á mejor vida Plum Pudding.*»

Ja ho veuhen: á *mejor vida*. Hi ha un cel pèls caballs de carrera.

Un anunci que publica 'l *Brusi* del diumenje. «El jueves se *perdió un imperdible* de acero con incrustaciones de oro.»

Lamentació de un pare de familia:

—En aquest ditxós Barcelona ¿no s' han de *perdre las noyas*, si fins se *perden los imperdibles*?

¡ABOCA!

ÚLTIMS DESPILFARROS DE RIUS II.

—Si en Rius I era rumbós... ab los diners dels altres, ¿per qué no haig de serho també jo? Los que vinguin derrera, si no 'n troban que 'n busquin.

Lo Sr. Roudil va fer proposicions á la Junta de accionistas del Liceo perque li deixessen donar deu funcions d' ópera francesa, valentse de la companyia que havia portat á Barcelona, degudament aumentada ab alguna notabilitat de la Gran Opera de París, y oferintse á fer venir al mestre Gounod á dirigir sa ópera *Mireille*.

La Junta de accionistas va negarse á compliure al senyor Roudil.

¿Qué ocorre en aquella casa, que fassan escarafalls quan se 'ls ofereixen tan bons bocins? Francament, no m' ho sè explicar.

Sr Cereceda, ¿m vol creure á mi? Ofereixi á la Junta de accionistas del Liceo la seva banda de cornetas. Fassiho, y es molt fácil que li acceptin.

Al célebre Fabié, no n' hi havia prou, per lo vist, ab ferlo ministre.

Era necessari ademés ferlo académich de la Llengua. Y académich lo tenim desde l' últim diumenje, en que tingué efecte la seva recepció solemne.

¡Quinas cosas més extranyas,

LOS HOMES DEL DIA.

Edmond de Goncourt, á casa seva.

es á dir, més acadèmicas y *commeleránicas* se veuhen en aquest país!...

L'académich Fabié ha vingut á sustituhir al Sr. Rodriguez Rubí.

Rodriguez Rubí va donar al teatro una obra, en lo seu temps molt aplaudida, titulada: *El arte de hacer fortuna*.

Fabié aquesta obra no l'ha escrita; pero sense necessitat de rompres lo cap escribintla, ja fa temps que la practica.

Per ell, l'art de fer fortuna, no t'è més que un article.

Article únich: «Si desitjas fer fortuna, feste amich de 'n Martinez Campos.»

La senmana entrant, ó siga 'l dia 6 de juny, publicarà *La Campana de Gracia* son número mensual extraordinari.

Segóns noticias, estarà dedicat á la qüestió dels bitllets de Banch, qu' es avuy la més candent y de major interés, de totas las que s' están debatint.

En lo número hi pendrán part, com de costum, distingits literats y notables artistas.

Las cigarreras de San Sebastián han obert una suscripció pera costejar lo viatge á Barcelona á una de las del gremi, bona mossa y molt salada, á fi de que puga pendre part en lo concurs de la bellesa que ha de celebrarse en la nostra ciutat.

Ben vinguda siga, sobre tot si es tan guapa com suposan las sevas amigas.

Pero, aquí va un consell:

«Proeuri respallarse bè: no porti ni una bolva de tabaco, que si 'l jurat arribés á respirarla, aixó sols—tractantse de la sustancia que manipulan per encárrech de la Tabacalera—podria portarli perjudici.

Anys endarrera un jove tronat enmatlevá cinquanta duros á una viudeta jova y complascent. Aquesta 'ls hi deixá, y al preguntarli:

—Vamos á veure, ¿quin dia me 'ls tornarà aquests cinquanta duros?

—Lo dia que vosté cumpleixi quaranta anys, —va dirli 'l jove.

Desde aquella feta n' han passat més de trenta, y aquesta es l' hora que la acreeadora no ha reclamat lo deute.

Li fa pòr confessar la edat que t'è.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Co-lo-mi-net*.
2. ID. 2.ª—*Pa-u-la*
3. ANAGRAMA.—*Matar-Marta*.
4. MUDANSA.—*Manela-Manola-Manila*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Barcelona*.

LIBRERÍA LÓPEZ, Rambla del Centro, 20, BARCELONA.

EDMUNDO DE GONCOURT

LOS HERMANOS

ZEMGANN O

TRADUCIDO DEL FRANCÉS

POR

EMILIA PARDO BAZAN

Ilustraciones de APELES MESTRES

1 tomo en 8.º Precio 4 pesetas.

MUESTRA DE ALGUNOS GRABADOS DE ESTA OBRA.

M. MARTÍNEZ BARRIONUEVO

UN

LIBRO FUNESTO

(Pequeñeces... del P. Coloma)

5.ª EDICIÓN

Un tomo en 8.º

Precio 1 peseta.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuu, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

6. TERS DE SÍLABAS.— EU RO PA
RO MA NA
PA NA MA

7. GEROGLÍFICH.—Per grans un grané.

XARADAS.

I.

—Un matí de primavera
segona-quart de una alsina,
que al peu corra, cristallina,
l' aygua pura de una font,
va tocant un pastor jove
lo fluviol, que fins las cabras
que pasturan sota 'ls abres,
se pararan á son segón.

Y arriba la pastoreta
gentil, discreta y hermosa,
en cada galta una rosa,
ab son cabell fi com or,
y ben aprop d' ell sentantse,
fent resaltar sa hermosura
hu-quart ab gracia y soltura
alguna total d' amor.

Aixó diuhen los poetas
que passa allá á la pradera
en los jorns de primavera
en que natura somriu.
Pero jo no he sabut véureho
dessota de cap arbreda,
ni en cap bosch, ni en cap verneda,
ni á la tardor, ni á l' istiu.

Tant sols he vist homes rústechs
per boscos y fondaladas
y que atfan á pedradas
al bestiar ab lo mandró.
Cap pastora gens tres quarta
y que 'l sutje molt més negras,
que no están pas gens alegres
y de cevas fan furtó.

SALDONI DE VALLCARCA.

II.

Lletra vocal es mon hu
y es ben segú.

Dos es nota musical
y ho dich formal.

Y tot home qu' es com cal
diu total quan troba algú.

MARTINET DE SANT MARTÍ.

MUDANSA.

—Total, total la cistella.

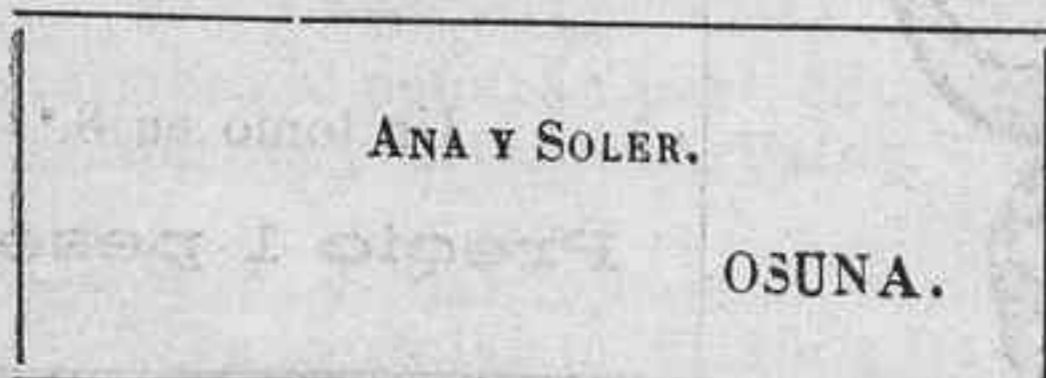
—Ja la total, ¿que no ho veus?

—No.

—Donchs tot tu, y jo las figas
ab més acert tiraré.

ANGEL DE LA GUARDA.

TRENCA CLOSCAS.

Formar ab aquestas lletras lo títul de una pessa catalana.

F. A MISERICORN.

LOGOGRIFO NUMERICH.

- 3.—Consonant.
- 8 3.—Nota musical.
- 6 7 8 —Part del cos.
- 3 2 1 7 —Carrer de Barcelona.
- 4 5 7 6 7.—Poble catalá.
- 8 7 3 3 5 7.— " "
- 4 2 3 4 2 8 7.— " "
- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Carrer de Barcelona.
- 4 7 3 3 7 8 7.—Poble catalá.
- 4 7 3 3 2 8.—Carrer de Barcelona.
- 8 2 3 5 7.—Ciutat espanyola.
- 4 2 3 2.—Animal fiero.
- 7 6 7.—Nom de dona.
- 2 3.—Mineral.
- 4.—Consonant.

CINTET BARRERA.

GEROGLIFICH.

MARE IA FILL
AMOR LILL
amor LL

U. B.

TEMPS INCONSTANT.

—No hi ha més remey que arreglarho aixís. Avuy per sortir de casa s' ha d' anar ben previngut: per si 's gira fret, la capa; per si plou, lo parayguas, y per si la calor apreta... 'l tapa-rabos.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatre, 21 y 23.